

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH WE WROCŁAWIU			
SYLABUS DO ZAJĘĆ NA KIERUNKU PEDAGOGIKA I STOPNIA			
Nazwa zajęć	Podstawy prawa opiekuńczego, rodzinnego i pomocy społecznej		
Moduł zajęć	Moduł specjalnościowy: pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z gerontologią społeczną		
Rok studiów	II rok studiów		
Semestr studiów	4 semestr studiów		
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia		
Punkty ECTS	3 ECTS		
Reżim	Zajęcia obowiązkowe		
Cel przedmiotu	Zdobycie przez studentów praktycznej wiedzy z zakresu wybranych zagadnień prawa, w tym prawa rodzinnego i opiekuńczego oraz pomocy społecznej, Zapoznanie z specyfiką funkcjonowania instytucji pomocy społecznej		
Wymagania wstępne	Zaznajomienie się z podstawowymi aktami prawnymi w zakresie prawa opiekuńczego, rodzinnego i pomocy społecznej.		
Kod efektu	Treść efektów uczenia się	Metoda weryfikacji	Forma zajęć
Wiedza			
K_W05	Ma w zaawansowanym stopniu wiedzę o wybranych strukturach społecznych i instytucjach życia społecznego, w szczególności o instytucjach opiekuńczych, rodzinnych i pomocy społecznej oraz zachodzących między nimi relacjach. Zna organy władzy publicznej odpowiedzialne za realizację prawa rodzinnego, opiekuńczego i świadczenia pomocy społecznej oraz ich znaczenie w procesach edukacyjnych i opiekuńczych.	Egzamin, Zaliczenie	wykład, ćwiczenia
K_W07	Ma zaawansowaną wiedzę na temat funkcjonowania środowisk rodzinnych, placówek opiekuńczo-wychowawczych i instytucji pomocy społecznej. Zna potrzeby i problemy społeczne rodzin dysfunkcyjnych, dzieci pozbawionych opieki oraz osób wykluczonych społecznie. Zna podstawy etyki zawodowej oraz źródła prawa istotne w pracy pedagoga w kontekście prawa rodzinnego, opiekuńczego i społecznego.	Egzamin, Zaliczenie	wykład, ćwiczenia
Umiejętności			
K_U07	Posiada umiejętności analizy przyczyn, przebiegu i skutków zjawisk społecznych związanych z opieką nad dzieckiem i rodziną. Potrafi stosować odpowiednie przepisy prawa rodzinnego, opiekuńczego i pomocy społecznej w działaniach pedagogicznych, szczególnie w sytuacjach wymagających interwencji instytucji pomocowych.	Obserwacja studenta	wykład, ćwiczenia
K_U11	Potrafi stosować przepisy prawa	Obserwacja	wykład,

	oświatowego, rodzinnego i opiekuńczego oraz ochrony własności intelektualnej i przedsiębiorczości w rozwiązywaniu złożonych sytuacji wychowawczo-opiekuńczych, zarówno w instytucjach edukacyjnych, jak i pomocowych	studenta	ćwiczenia
K_U17	Posiada umiejętność praktycznego i skutecznego wykorzystywania wiedzy, procedur oraz narzędzi prawnych w wykonywaniu zadań zawodowych pedagoga w środowisku instytucji rodzinnych, opiekuńczych oraz pomocy społecznej.	Obserwacja studenta	wykład, ćwiczenia
Kompetencje społeczne			
K_K04	Dostrzega etyczny wymiar własnych działań pedagogicznych w kontekście obowiązujących norm prawnych. Potrafi dokonać refleksji nad własną praktyką w pracy z rodzinami i dziećmi, uwzględniając konsekwencje społeczne i prawne podejmowanych działań.	Obserwacja studenta	ćwiczenia
K_K06	Jest odpowiedzialny za swoje działania w kontekście stosowania prawa rodzinnego i opiekuńczego. Wykazuje gotowość do podejmowania decyzji w sytuacjach wymagających wiedzy prawnej, mających wpływ na dobro dzieci, rodzin i społeczności.	Obserwacja studenta	ćwiczenia
Treści programowe			
Forma zajęć: wykład			
1. Zajęcia organizacyjne. Przedstawienie programu wykładów na bazie sylabusu oraz omówienie zasad uzyskania zaliczenia. 2. Wprowadzenie do prawa opiekuńczego, rodzinnego i pomocy społecznej Źródła prawa: Konstytucja RP, kodeks rodzinny i opiekuńczy, ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny. Miejsce tych regulacji w systemie prawa i ich znaczenie dla działalności pedagogicznej. 3. Prawo rodzinne Pojęcie i funkcje rodziny w świetle prawa. Małżeństwo, władza rodzicielska, kontakty z dzieckiem. Obowiązki alimentacyjne i ich egzekucja. Przysposobienie i piecza zastępcza – formy, procedury, znaczenie. 4. Prawo opiekuńcze Instytucje opieki nad małoletnimi – opiekun prawny, kurator. Interwencje sądu rodzinnego – ograniczenie i pozbawienie władzy rodzicielskiej. Rola pedagoga i instytucji wychowawczych w działaniach opiekuńczych. 5. Pomoc społeczna System pomocy społecznej w Polsce – cele, zadania, organizacja. Ośrodki pomocy społecznej (OPS), PCPR – struktura i kompetencje. Kategorie osób uprawnionych do świadczeń – dzieci, rodziny w kryzysie, osoby starsze. 6. Prawne podstawy pracy pedagoga Przepisy dotyczące obowiązku reagowania na przemoc i zaniedbanie. Współpraca pedagoga z instytucjami: szkoła, sąd, pomoc społeczna, policja, NGO.			
Forma zajęć: ćwiczenia			
1. Zajęcia organizacyjne. Przedstawienie programu ćwiczeń na bazie sylabusu oraz omówienie zasad uzyskania zaliczenia.			

2. Analiza przypadków (case studies) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego Sytuacje rodzinne zagrażające dobru dziecka. Diagnoza potrzeb i wybór środków interwencji. Wnioski do sądu rodzinnego, plan pomocy dziecku i rodzinie. 3. Tworzenie dokumentacji i formularzy Wzory wniosków: o ograniczenie/pozbawienie władzy, o alimenty, o umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Pisma do OPS, PCPR i innych instytucji. 4. Zastosowanie przepisów prawa w praktyce Interpretacja przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz ustawy o pomocy społecznej. Rozwiązywanie zadań problemowych z wykorzystaniem przepisów. 5. Współpraca interdyscyplinarna Ćwiczenia z planowania działań wspólnych pedagoga, pracownika socjalnego, kuratora, nauczyciela. Symulacja posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego. 6. Etyka i prawo w pracy pedagoga Dyskusja nad dylematami etycznymi w pracy z rodziną i dzieckiem. Granice interwencji pedagoga – między pomocą a kontrolą.		
Praca własna		
1. Zapoznanie się z literaturą przedmiotu. 2. Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia		
Metody dydaktyczne	Wykład: wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną Ćwiczenia: problemowe dyskusje, meta plan, praktycznego działania, projektowanie zadań, metoda przypadków, burza mózgów, projekty grupowe i prezentacje multimedialne	
Narzędzia dydaktyczne	Wykład: prezentacja multimedialna Ćwiczenia: prezentacja multimedialna	
Skala ocen	Na ocenę 2	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia się w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej / egzaminacyjnej.
	Na ocenę 3	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia się w 51%-60% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej / egzaminacyjnej.
	Na ocenę 3,5	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia się w 61%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej / egzaminacyjnej.
	Na ocenę 4	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia się w 71%-80% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej / egzaminacyjnej.
	Na ocenę 4,5	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia się w 81%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej / egzaminacyjnej.
	Na ocenę 5	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia się w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej / egzaminacyjnej.
Kryteria oceny	Wykład: Podejście do egzaminu uwarunkowane jest otrzymaniem pozytywnej oceny z ćwiczeń. Egzamin w formie ustnej poprzez wylosowanie 3 pytań. Każde pytanie egzaminacyjne oceniane jest oddzielnie. Końcowa ocena z egzaminu to średnia z ocen z wszystkich pytań. Aby uzyskać wynik pozytywny z każdego	

z pytań trzeba uzyskać minimum ocenę 3. Obserwacja studenta w czasie wykonywania działań właściwych dla danego zadania zawodowego wynikającego z roli pedagoga. Student, który nie zaliczył egzaminu ma prawo podejść do egzaminu w drugim terminie zorganizowanego w sesji poprawkowej. Ćwiczenia: 100% obecności na zajęciach, uzyskanie $\geq 60\%$ wymaganej punktacji za przewidziane formy weryfikacji efektów uczenia się, pozytywna postawa zawodowa. Usprawiedliwiona nieobecność musi zostać odrobiona w uzgodnieniu z wykładowcą przedmiotu i w terminie wskazanym przez niego w sposób zapewniający prawidłową weryfikację efektów uczenia się przypisanych do danego przedmiotu. Nieobecności nieodpracowane skutkują brakiem zaliczenia przedmiotu. Test jednokrotnego wyboru składający się z 25 pytań. Test ma na celu sprawdzenie stopnia opanowania treści objętych programem zajęć. Każde pytanie ma formę zamkniętą z czterema wariantami odpowiedzi, z których tylko jeden jest prawidłowy. Za każdą poprawną odpowiedź student otrzymuje 1 punkt. Brak odpowiedzi lub odpowiedź błędna lub zaznaczenie więcej niż jednej odpowiedzi skutkuje przyznaniem 0 punktów za dane pytanie. Obserwacja studenta w czasie wykonywania działań właściwych dla danego zadania zawodowego wynikającego z roli pedagoga.		
Formy aktywności	Godziny	ECTS
Wykład	15	0,6
Ćwiczenia	5	0,2
Lektorat	-	-
Seminarium	-	-
Praktyki zawodowe	-	-
Praca własna	55	2,2
Łącznie:	75	3
Literatura podstawowa		
1. ustawa z 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy. 2. ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej 3. Smoczyński T., Andrzejewski M., Prawo rodzinne i opiekuńcze z testami online, C.H. Beck 2024. 4. Gołębiowski K., Prawo rodzinne, Wolters Kluwer Polska 2023. 5. Hetman-Krajewska J., Kontakty z dzieckiem. Jak regulować, jak egzekwować? Poradnik praktyczny, Wolters Kluwer Polska 2022. 6. Bojanowska E., Chaczko K., Krzyszkowski J., Zdebska E., Pomoc społeczna. Idea-rozwoj-instytucje. Wydawnictwo Naukowe PWN 2022. 7. Sylwestrzak A., Balwicka-Szczyrbka M., Instrumenty ochrony praw rodziny i ochrony praw dziecka, Wydawnictwo Uniwersytet Gdański 2020.		
Literatura uzupełniająca		
1. Hetman-Krajewska, Kontakty z dzieckiem. Wzory pism z komentarzem, Wolters Kluwer Polska 2023. 2. Jaroszevska-Choraś D., Kilińska-Pękacz A., Wedeł-Domaradzka A., Prawa dziecka. Perspektywa prywatnoprawna i społeczna, Katedra wydawnictwo naukowe 2023. 3. Kotas-Turoboyska S., Prawo rodzinne i opiekuńcze. Vademecum, Wolters Kluwer Polska		

2022.
Inne
-